

Inzet apps voor publieke gezondheid vraagt zorgvuldige afweging

De verantwoorde inzet van apps ten behoeve van de publieke gezondheid vraagt om een zorgvuldige afweging van de voor- en nadelen. Daarvoor kunnen criteria worden gebruikt uit bestaande ethisch-juridische kaders. Apps brengen wel nieuwe uitdagingen met zich mee ten opzichte van meer klassieke methoden die de overheid inzet zoals een laboratoriumtest. Daarom heeft de Gezondheidsraad enkele criteria nader gespecificeerd in een advies aan de minister van VWS.

Steeds vaker worden apps ingezet voor gezondheidsdoeleinden. Als de overheid apps wil gaan inzetten voor de publieke gezondheid, bijvoorbeeld in een bevolkingsonderzoek of bij de bestrijding van infectieziekten, moet zij ervoor zorgen dat ze veilig gebruikt kunnen worden. Op verzoek van de minister van VWS heeft de Gezondheidsraad zich gebogen over criteria voor de verantwoorde inzet van apps voor publieke gezondheidsbescherming.

Het uitgangspunt van de Gezondheidsraad is dat een app niet een doel op zich is, maar een middel. Daarom gelden voor apps dezelfde criteria als voor andere middelen die de overheid inzet om ziekten op te sporen, zoals een laboratoriumtest bij een bevolkingsonderzoek of bron- en contactonderzoek bij de bestrijding van infectieziekten. De bestaande ethisch-juridische kaders voor overheidsinterventies zoals een bevolkingsonderzoek bevatten criteria om de nut- risicoverhouding van de interventie zelf te beoordelen *en* criteria voor de betrouwbaarheid, veiligheid en toegankelijkheid van de te gebruiken methode.

Wanneer de overheid als methode een app overweegt, stelt de Gezondheidsraad nadere invulling van die criteria voor, omdat het gebruik van apps nieuwe uitdagingen met zich meebrengt. Om de betrouwbaarheid en effectiviteit van een app goed te kunnen beoordelen is het volgens de raad bijvoorbeeld van belang om vooraf te specificeren hoe de app bijdraagt aan het bereiken van doel van de overheidsinterventie. Om de privacy van deelnemers te beschermen, zijn antimisbruikmaatregelen nodig en de garantie dat de app niet door andere partijen en voor andere doeleinden wordt gebruikt. Voor de toegankelijkheid en rechtvaardigheid is het van belang dat het redeneermechanisme (algoritme) van zogeheten slimme apps geen groepen mensen benadeelt of onbedoeld uitsluit. Ook moeten mensen die de app niet willen of kunnen gebruiken de kans krijgen om een alternatieve methode te gebruiken. Daarnaast is heldere uitleg nodig over het doel en de werking van de app, en over de voor- en nadelen, zodat mensen een goed geïnformeerd besluit kunnen nemen over eventuele deelname. Voor een verantwoorde inzet van apps door de overheid is het aan te bevelen deze punten al vroeg in de ontwikkelfase mee te nemen.

De publicatie Verantwoorde inzet van apps voor publieke gezondheid (nr. 2021/32) is te downloaden van www.gezondheidsraad.nl. Voor vragen kunt u contact opnemen met Hedwig Neggers, tel. 06 213 39 319, e-mail: pers@gr.nl.